

**XIX–XX a. sandūros
vilniečių kasdienybė
ir pramogos**

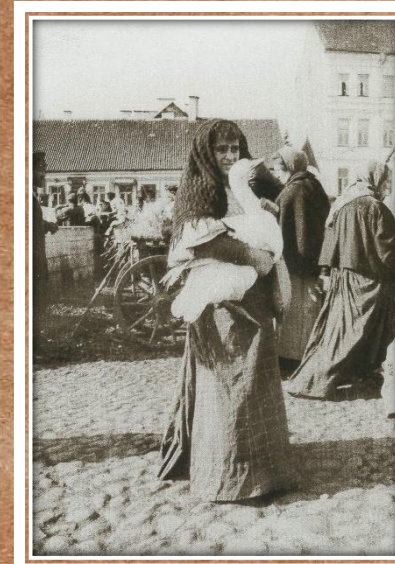
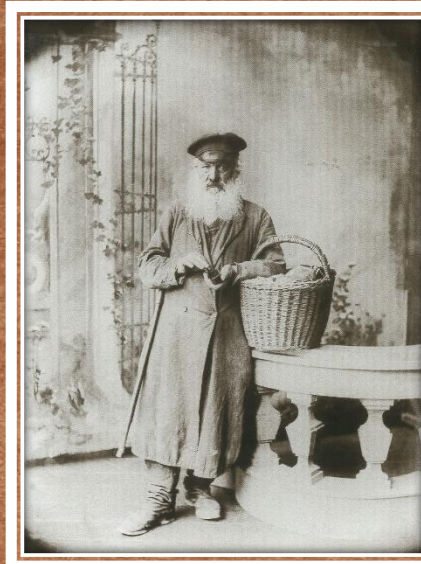

APIE PARODĄ

Miesto pastatai yra tik apvalkalas, saugantis brangiausią miesto turtą – jo žmones. Jie ne tik šimtmečiais audė Vilniaus įvairiaspalvį rūbą, bet ir gyvąją kintančią miesto istoriją. Nedaugelių jų vardus išsaugojo miesto archyvai, dar mažiau išliko atvaizdų. XIX a. atsiradusi fotografija išplėtė ir demokratizavo istorinės atminties lauką.

Šioje parodoje, remiantis XIX a. antrosios pusės oficialios „Įvykių žiniaraščių“ kronikos ir Vilniaus žurnalistų feljetonų ištraukomis, išspausdintomis įvairiuose leidiniuose, pristatomos vilniečių pramogos mieste ir užmiestyje, vieši renginiai, margas šurmuliuojančios gatvės paveikslas, prekyba, mugės ir nusikaltimai.

Parodoje pristatomi XIX–XX a. pr. Vilniuje dirbusių fotografų vertingiausi kūriniai, suskaitmeninti iš senajai miesto fotografijai skirtų leidinių.

PASIVAIKŠČIOJIMAI VILNIAUS GATVĖMIS

„Anot turistų, kiekvienas miestas turi ne tik savotišką išvaizdą, bet ir savus išskirtinius bruožus. Vilnius taip pat tokius turi. Vilnius turi tik vieną pagrindinę gatvę [XIX a. pirmoje pusėje] arba, teisingiau pasakius, tik vieną jos dalį galime laikyti paradine. Tai vadinamoji Didžioji gatvė. Čia parankėmis susikibę su damomis vaikštinėja laisvalaikį leidžiantys kavalieriai, atlapotais mundurais, grupelėmis po tris ar daugiau vaikštinėja karininkai, niūniuodami po nosimis vorele tapsi pavieniai svajotojai. Pėsčiųjų judėjimas čia lėtas, tarsi kokioje religinėje procesijoje“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 71-73].

Józef Czechowicz. Didžioji gatvė. 1870–1880.
Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 162.

„O dabar pereikite į priešingą gatvės pusę ir paėjękite ta pačia atkarpa atgal. Šaligatvis tampa vis labiau ir užgriozdintas įvairiais bandelių, vaisių, gydomųjų dėlių prekystaliais ir stendais. Kiekviename žingsnyje sutiksi ar vaikščiojančią prekeivę, ar kokią nors užtvarą arba būsi kviečiamas vidun pažiūrėti prekių“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 74]. „Raginiai užėiti pažiūrėti prekių taip pat klesti ir kitose Vilniaus gatvėse. Šia prasme Stiklių gatvė yra visų nepakenčiamiausia. Einate į darbą ar aplankyti pažįstamo, o jums jau šaukia: „Pone! Duona, ar nereikia duonos? Turime tvirtų indų... Batų tepalo...“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 76].

Stanislaw Filibert Fleury. Teatro (dabar Rotušės) aikštės vakarinė pusė. Apie 1900 m. Nuotr. iš kn.: Stanislaw Filibert Fleury, 1858–1915: fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 319.

Stanislaw Filibert Fleury.
Padieniai darbininkai Teatro (dabar Rotušės)
aikštėje. Apie 1900 m. Nuotr. iš kn.:
Stanislaw Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 363.

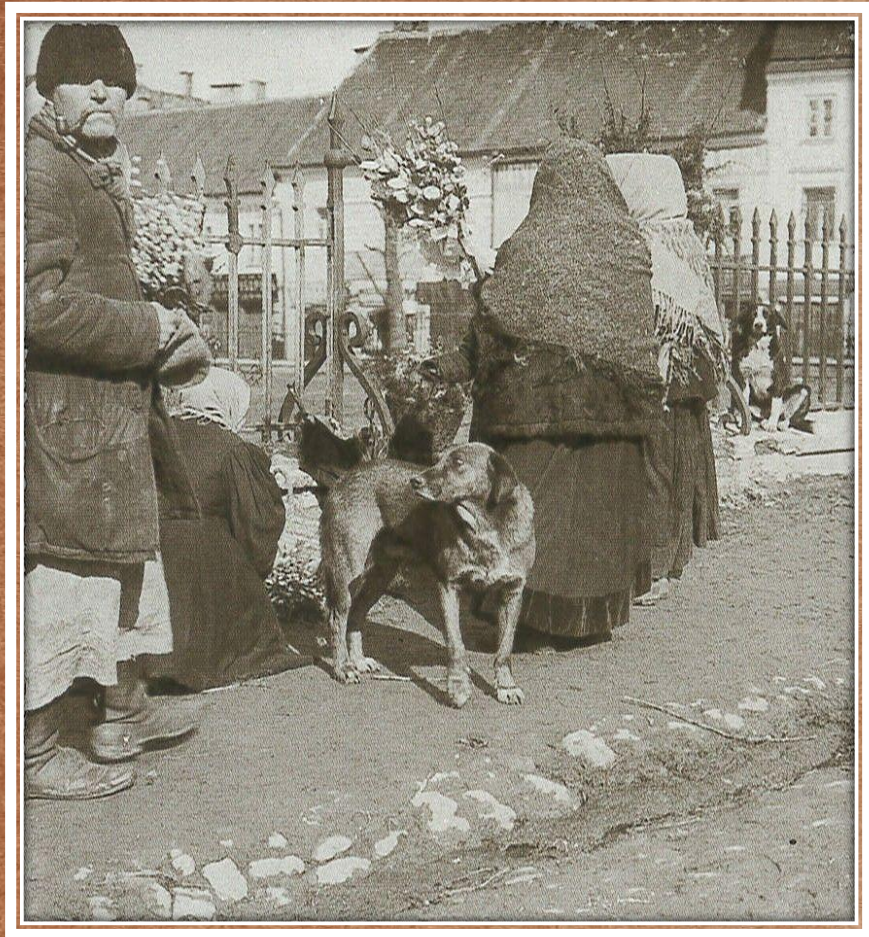
Stanisław Filibert Fleury.
Paskutinis Vilniaus gatvių prekiautojas
Rabinovičius. 1904 m. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 405.

Stanisław Filibert Fleury.
Cukrinių avinėlių pardavėjas
Teatro (dabar Rotušės) aikštėje. Apie 1898 m.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury, 1858–
1915: fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 128.

Stanisław Filibert Fleury.
Žolynų ir verbų pardavėjos
Teatro (dabar Rotušės) aikštėje.
Apie 1900 m. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 335.

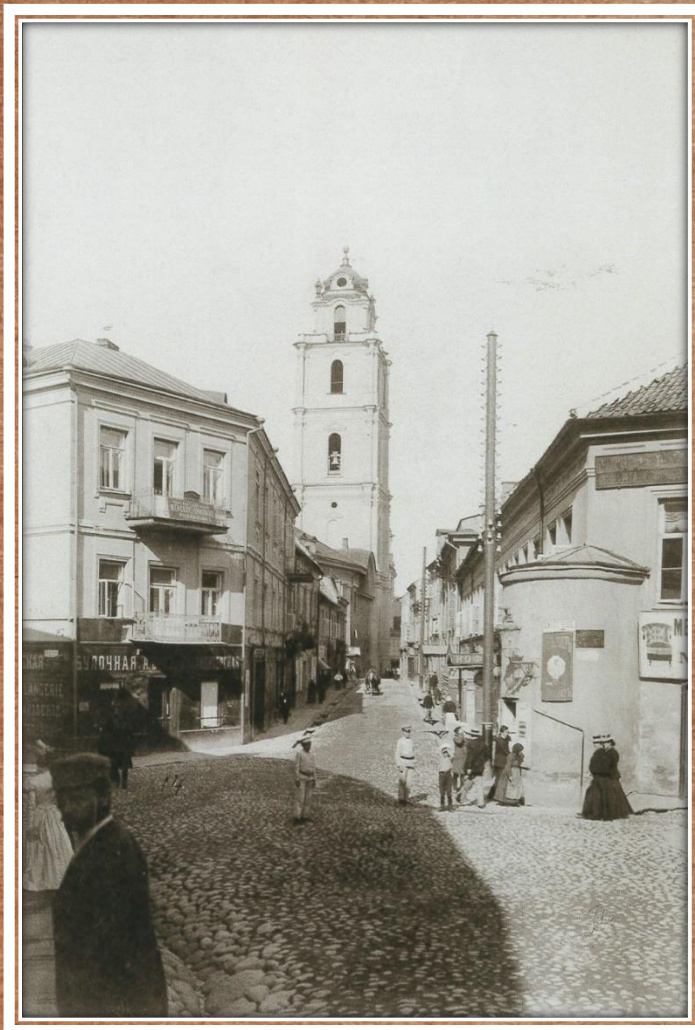

„Dabar pasuksime iš pagrindinių prekybinių gatvių į mažiau prekybines. Čia į akis nekrenta didelis gatvės eismo judrumas ir greitis. Ji atrodo rami, net kiek šviesesnė, kas yra tikriausiai dėl to, kad namų sienos čia nepadengtos iškabų gausa. Dažniau nei kur kitur čia sutiksi aukles, vaikščiojančias su vaikais ir mažylius. Tad dėl tokių šių gatvių savybių jos vadinamos solidžiomis. Kas vaikšto Trakų ar Blagoveščenskos [dabar Dominikonų ir Šv. Jono gatvės] gatvėmis, tas pripažįsta būdingą jų solidumą. Iš Trakų gatvės tas solidumo jausmas nusitęsia link Pozavalnajos gatvės [dabar Pylimo gatvė], bet tik ta kryptimi, kuri eina į Gubernatorskajos gatvę [dabar Klaipėdos gatvė] ir toliau“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 77].

Stanisław Filibert Fleury.
Blagoveščenskaja (dabar Šv. Jono) gatvė.
XX a. pr. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 120.

Stanisław Filibert Fleury.
Blagoveščenskaja (dabar Šv. Jono) gatvė
ir Šv. Jonų bažnyčios varpinė. XX a. pr.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury,
1858–1915: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 121.

Juozapas Čechavičius.
Tiškevičių rūmai Trakų gatvėje.
Apie 1885 m. Nuotr. iš kn.:
Juozapas Čechavičius, 1818–1888 :
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 195.

MIESTO TRANSPORTAS

„XIX a. viduryje nuo Katedros link Lukiškių aikštės buvo nutiesta nauja plati gatvė, pavadinta Šv. Jurgio prospektu. Ta gatvė, tapusi pagrindine mieste, 1893 m. nukaukšėjo pasagėlėmis į grindinį arkliukai, traukdami bėgiais tramvajaus vagonėli. Iš viso mieste buvo nutiestos trys linijos, iš jų dvi ėjo pro Katedros aikštę. Pagrindinė stotelė buvo netoli aikštės, o arklidės – Antakalnyje, kur tebėra Tramvajų gatvė. Koku greičiu važiavo arklinis tramvajus, vilniečių vadinamas konke? Nepalyginsi su dabartiniu transportu – apie 13 km per valandą“ [Klimka, Libertas. Rimtos, juokingos ir graudžios senojo Vilniaus istorijos. – 2-asis patais. ir papild. leid. – Vilnius, [2018]. – P. 32].

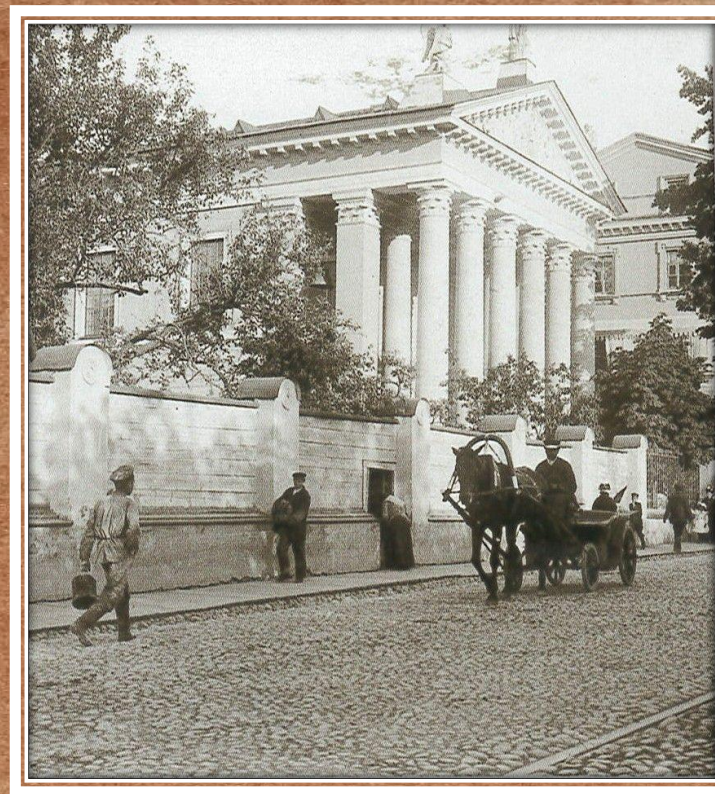

Stanisław Filibert Fleury.
Vilniaus katedra. Apie 1900 m.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury,
1858–1915: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 295.

Stanislaw Filibert Fleury.
Šv. Georgijaus prospektas
(dabar Gedimino). 1900–1910 m.
Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 222.

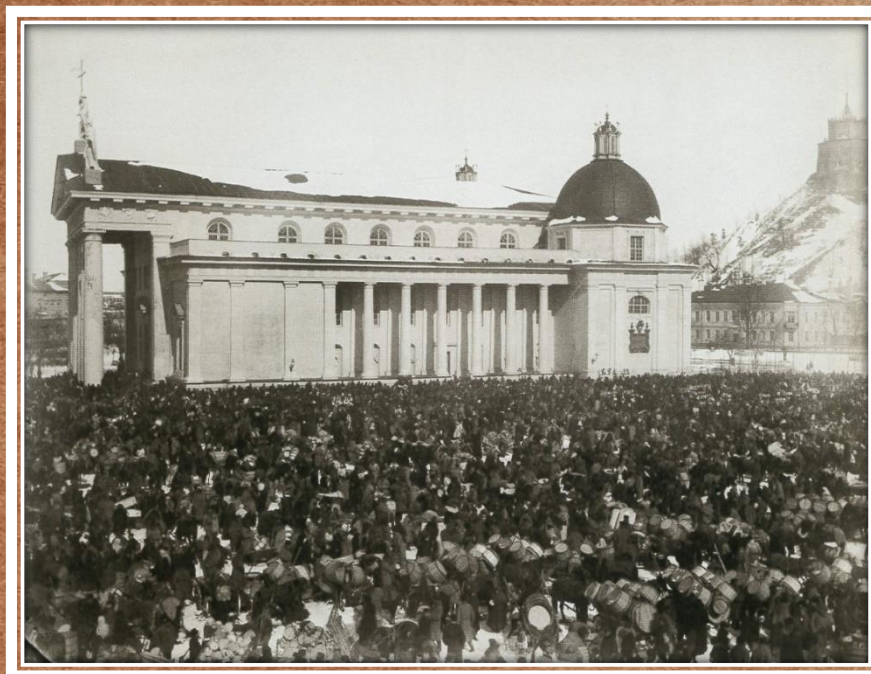
„Viešojo transporto paslaugas miesto gyventojams teikė vežikai. Keleivius jie kviesdavo į patogias puskarietes: odinis minkštasuolis, gaubtas nuo lietaus, minkštas važiavimas. Tačiau miesto valdžiai grynas vargas su vežikais. Policija surašydavo šūsnį protokolų: ir kad laksto gatvėmis lenktyniaudami šuoliais, nesilaiko eilės Stoties aikštėje, neturi pažymėjimo ar arklio paso, laiku neuždega puskarietės žibinto“ [Klimka, Libertas. Rimtos, juokingos ir graudžios senojo Vilniaus istorijos. – 2-asis patais. ir papild. leid. – Vilnius, [2018]. – P. 142].

Stanisław Filibert Fleury.
Evangelikų reformatų bažnyčia Pylimo
gatvėje. Apie 1900 m. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 327.

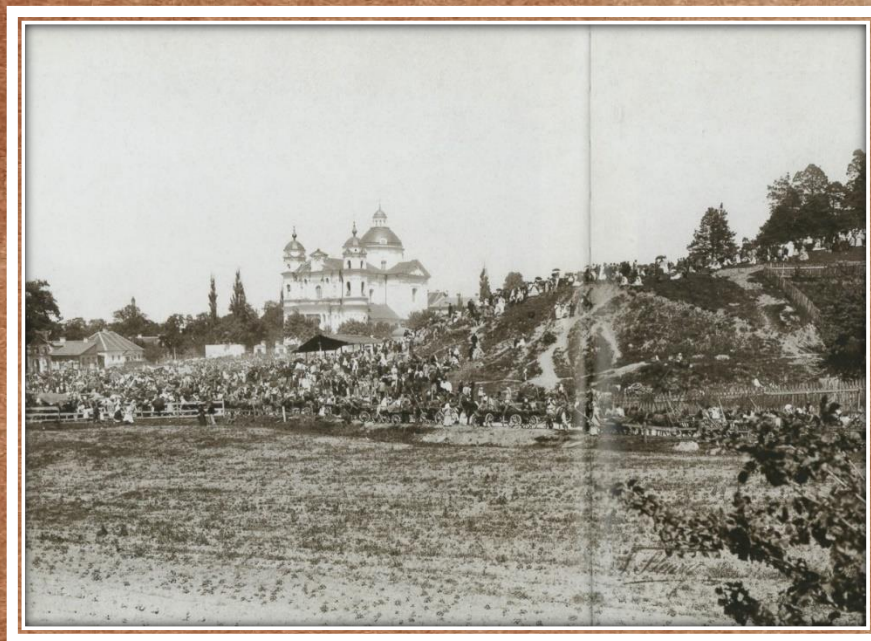
MUGĖS

„Vilniuje prasidėjo mugė. Plačioje aikštėje, tarp katalikų katedros ir valstybinių įstaigų pastatų, priešais Botanikos sodą, buvo suręstos dvi eilės medinių kioskelių, nusitęsusių iki pat Jurgio prospekto namo nr. 36, ir juos beveik išimtinai užėmė Vilniaus prekybininkai. Pagrindiniai pirkėjai – tie patys vilniečiai: taigi, ir pardavėjai, ir pirkėjai yra vietiniai. Susidaro toks išpūdis, lyg mugė nebūtų atidaryta prekybai pajvairinti. Praėjusią žiemą Vilniaus pirkėjai lankydavosi parduotuvėse, o dabar, matydami pažįstamus pardavėjus ar parduotuvių savininkus, prekiaujančius mugėje, laisvalaikio pasivaikščiojimų metu užaina pas juos tik iš neturėjimo ką veikti arba nusiveda vaikus pasivaikščioti po mugę ir vėl nuperka jiems ką nors“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 56].

Juozapas Čechavičius.
Kaziuko mugė Katedros aikštėje.
Apie 1885 m. Nuotr. iš kn.:
Juozapas Čechavičius, 1818–1888:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 98.

„Kasmet birželio 29 dieną minios žmonių renkasi prie Antakalnyje stovinčios Petro ir Povilo katalikų šventovės į vykstančią bažnytinę šventę. Iš artimiausių gyvenviečių ir kaimų suvažiuoja žmonės su įvairiais namų darbo rakandais, norintys arba juos parduoti mieste, arba paaukoti bažnyčioje. Nuostabi ta Petro ir Povilo bažnyčia, ypač puikus vidus. Stovi ant Neries kranto, šalia esančios kalvos, apaugusios senų aukštų pušų gojeliu, papėdėje. Be šios pušų giraitės šventei dar atidaromas ir Štilerio aludės sodelis. Štilerio aludė buvo sausakimša – tiek kambariuose, tiek prieangiuose, palėpėse ir po stoginėmis. Tačiau neliūdės juk dėl lietaus susirinkusi bendruomenė. Nors daugeliui teko pramirkti iki paskutinio siūlelio, bet niekas nerūgojo lietaus. Visos gentys visomis kalbomis garbino Dievą – ir rusiškai, ir lenkiškai, ir lietuviškai, ir vokiškai, ir žydu žargonu – visi vienoje bendroje gamtos šventovėje po dangaus stogu dėkojo už naują malonę, atsiųstą žmonėms toje lietaus gausybėje“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 86-89].

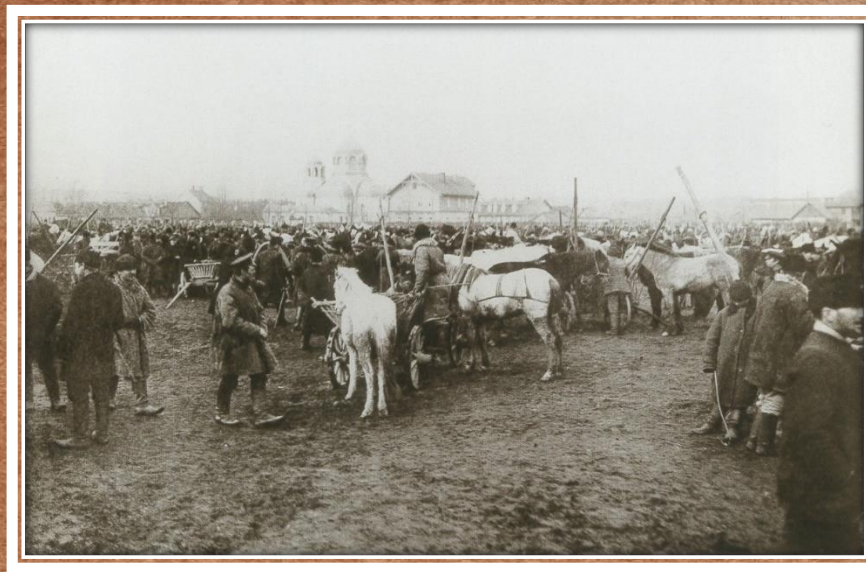

Stanisław Filibert Fleury.
Šv. Petro ir Povilo atlaidai Antakalnyje.
Apie 1900 m. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 63.

TURGŪS

„XIX a. antroje pusėje Vilniuje veikė kelios turgavietės. Pagrindinį turgaus asortimentą sudarė galvijai ir kiti naminiai gyvuliai, naminiai paukščiai, žemės ūkio produkcija ir maisto produktai, įvairūs valstiečių austi audiniai, amatininkų dirbiniai. Dėl prekių specifikos turgus buvo valstiečių ir amatininkų mėgstama prekybos vieta“ [Halė: Vilniaus turgaus istorija. – Vilnius, 2016. – P. 37].

Stanisław Filibert Fleury.
Kalvarijų turgus. XX a. pr. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 158.

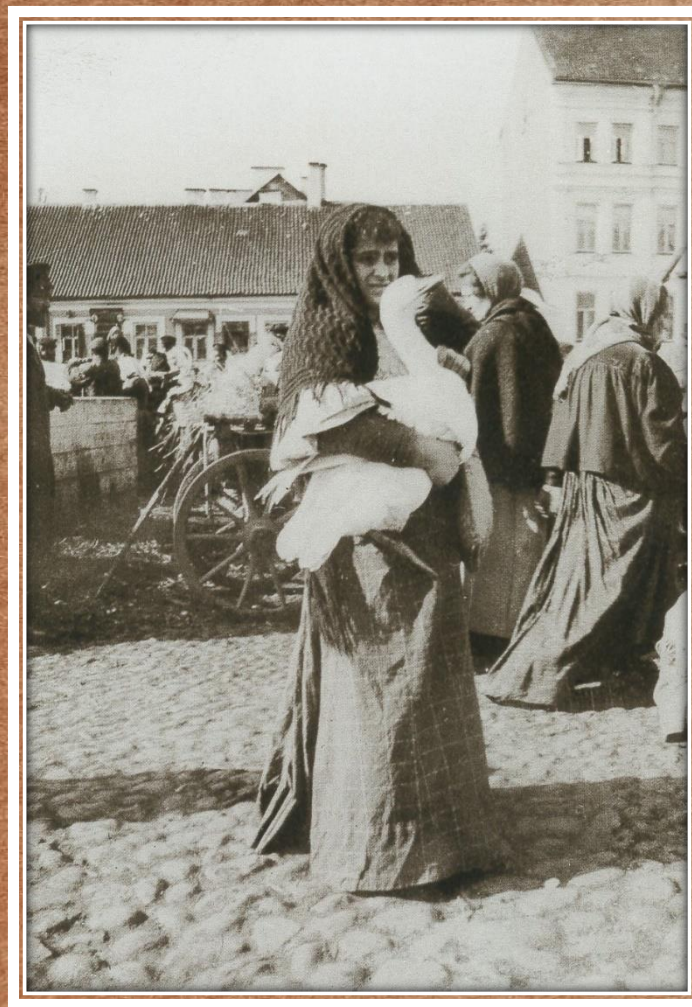
Stanisław Filibert Fleury.
Turgus Lukiškių aikštėje. 1900–1903 m.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury,
1858–1915: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 369.

Stanisław Filibert Fleury.
Turgus Lukiškių aikštėje. 1903 m.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury,
1858–1915: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 371.

Stanisław Filibert Fleury.
Turgus Pylimo gatvėje (dabar Pylimo g. 57).
XIX a. pab. Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert
Fleury, 1858–1915: fotografijos. – Vilnius,
2016, p. 155.

Stanisław Filibert Fleury.
Turgus Pylimo gatvėje. Apie 1900 m.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury,
1858–1915: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 365.

Stanisław Filibert Fleury.
Turgus Pranciškonų gatvėje. Apie 1900 m.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury,
1858–1915: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 361.

Halės turgavietė žvelgiant iš Pylimo gatvės.
LMAVB. Nuotr. iš kn.: Halė: Vilniaus
turgaus istorija. – Vilnius, 2016, p. 86.

Vilniaus arklių turguje apie 1914–1915 m.
G. Kulikausko kolekcijos nuotrauka.
Nuotr. iš kn.: Halė: Vilniaus turgaus istorija.
– Vilnius, 2016, p. 92.

NUSIKALTIMAI

„Natūrali ir įprasta kasdienio miesto viešojo ir privataus gyvenimo dalis buvo muštynės ir chuliganizmas. Muštynės vyko miestiečių namuose ir butuose, aikštėse, skveruose, viešnamiuose, restoranuose, užieigose, kitaip tariant – visur. Mušėsi visi, nepaisydami pareigų ir padėties. Aistros muštynių metu taip išpliekisdavo, kad kliūdavo ir valdžios atstovams – tvarkos daryti atvykusiems policininkams. [...] Vagystės ir plėšimai buvo dažniausi nusikaltimai ir sudarė daugiau nei pusę visų mieste įvykdomų nusikaltimų. Vogė viską, ką buvo galima pavogti, arba kas vagims tuo metu atrodė vertinga. Paprastai būdavo vagiama naktimis, kai aukos miegodavo, arba dieną, kai šeimininkai nebūdavo namuose. Vagys, užklupti vagiant, nevengė žudyti, kad tik nebūtų sugauti. [...] XIX–XX a. sandūroje plėšimai ir užpuolimai buvo miesto gyvenimo kasdienybė. Miestietis, išeidamas iš namų, ypač tamsuoju paros metu, turėjo daug galimybių tapti nusikaltėlių auka“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 160-161, 164-165, 177].

Stanisław Filibert Fleury.
Policininkai Teatro (dabar Rotušės) aikštėje.
Apie 1898 m. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 129.

GAISRAI

„XX a. pradžioje Vilniuje kasmet išpliekisdavo apie 60 gaisrų, kai kuriais metais nuostoliai siekdavo iki 370 tūkstančių rublių. Dažniausiai gaisrų priežastimi tapdavo neatsargus elgesys su ugnimi, netvarkingi dūmtraukiai ir kaminai, palubėje pakabintos lempos, taip pat labai įkaitusios krosnys. Vis dėlto daugeliu atvejų gaisrų priežasties nustatyti nepavykdavo“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 139].

Juozapas Čechavičius.
Sudegusios Rozenblumo alaus daryklos
griuvėsių valymas po gaisro Rojaus
skersgatvyje. 1887 m. birželis. Nuotr. iš kn.:
Juozapas Čechavičius, 1818–1888 :
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 185.

RENGINIAI

„Tą pačią gegužę Vilniaus Botanikos sode buvo surengti keturi vieši pasilinksminimo vakarai su muzika, fejerverkais ir balionų leidimu. Didžiam europiečių ir rusų krikščionių gailėsčiui visos čia vykstančios pramogos net ir paprastais sekmadieniais išpuola kitą dieną po žydų. Žinoma, abiejų konfesijų atstovai linksminasi ir šventinėmis dienomis, bet žydai visada pradeda anksčiau, laikydami savų patriarchalinių papročių, susineša naminius ir kitokius rakandus ir lyg siena užstoja visus sodo takelius“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 65-66].

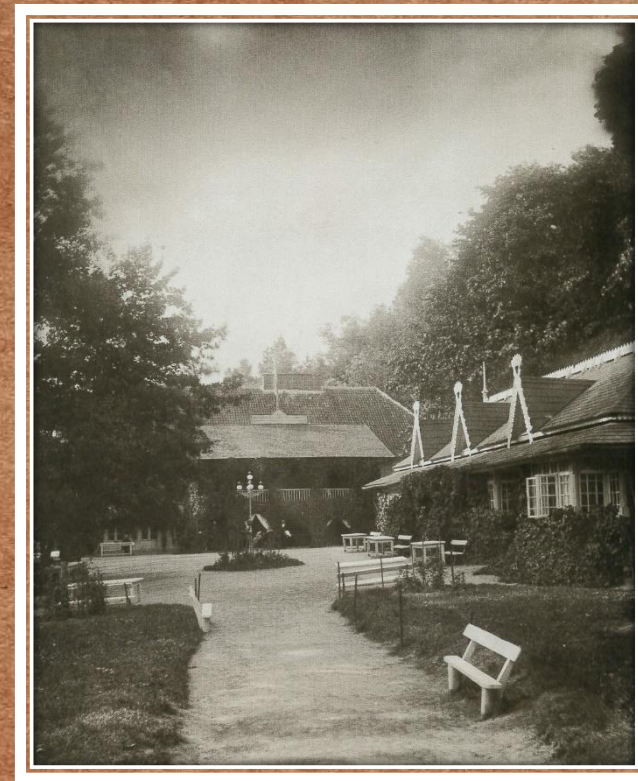

Jan Bulhak. Vilniaus žydai. Apie 1912 m.
Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 443.

Juozapas Čechavičius.
Botanikos sodo vartai. 1881 m.
Nuotr. iš kn.: Juozapas Čechavičius,
1818–1888: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 105.

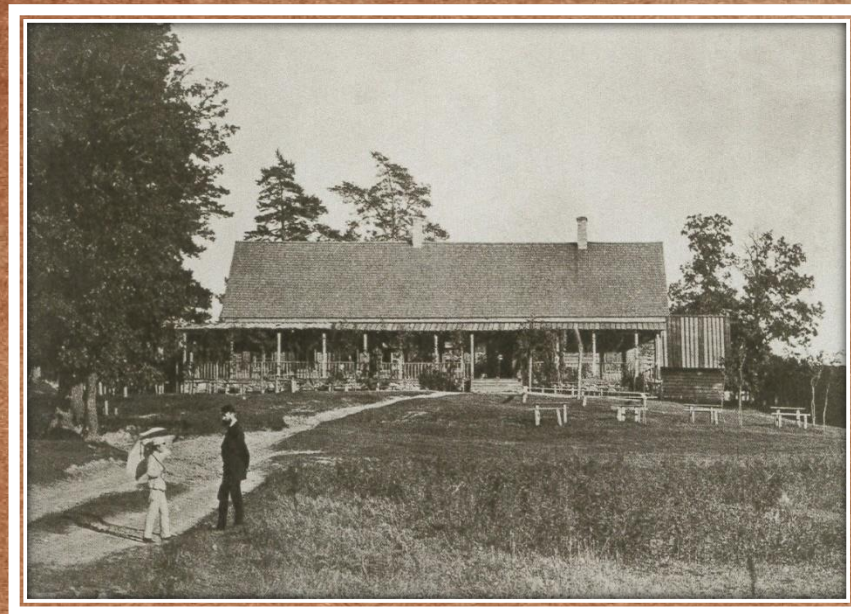
„Tačiau krikščionių bendruomenė, pasimokiusi iš patirties, kad visgi nepatogu ilsėtis ten, kur ilsisi žydų minios, Šv. Dvasios dieną ėmė ir perkėlė labdarai skirtus renginius už Botanikos sodą dalijančios Vilnelės, į Bajorų klubo vasaros rezidenciją, esančią Trijų kryžių kalno šlaite. Žydams teko pasilikti kalno papėdėje už upelio. Linksmybėms ir publikos malonumui buvo pakviestas karinis orkestras. Šeštą valandą per sodą, Pilies ir Kryžių kalvas nuvilnijo karinio orkestro muzikos garsai, kuriems kitas orkestras antrino numatytų kalno pasivaikščiojimų vietoje“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 65-66].

Juozapas Čechavičius.
Bajorų vasaros klubas Trijų kryžių kalno
papėdėje. Apie 1884 m. Nuotr. iš kn.:
Juozapas Čechavičius, 1818–1888:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 109.

„Šiometinė Joninių šventė buvo surengta toje pat pusėje, prie geležinkelio, bet ne Rasose, o šalia jų – Betliejuje ir Plytinėje [dabartinių Vilnelės, Slėnio ir Geležinės gatvių rajone, Rasose], arba prie vadinamosios „Geležinės trobelės“. Po vidudienio, nuo trečios-ketvirtos valandos, patraukė ten išsipuošęs miesto jaunimas. Susirinko ir nemažai rusių moterų, kurios netgi susibūrė šokti rateliu. Gaila tik, kad šalia cypiančių moteriškų balsų, nebuvo pritariančių vyrų. Daug geriau dainavo kareivių-dainininkų choras, kurį sudarė puikūs balsai.

Į patį Betliejų susirinko su šeimomis aukštoji publika: karininkai ir valdininkai. Čia grojo pulko orkestras. Vieta parinkta labai patogi: upelio pakrantėje, aikštelėje tarp kalvotų miškelių. Yra čia ir nedidelis bufetas, priešais kurį už 100 ar 150 sieksnių nutįsusi geležinkelio juosta. Tad linksmybes pajvairino prieš susirinkusią publiką geležinkeliu riedantys traukiniai ir mirgančios ilgos vagonų virtinės. Tik keista, kad į šią krikščionių šventę atvyko nedaug vietinių vilniečių. Pasirodė šiek tiek žydų vyrų su damomis, tačiau susirinko daug vokiečių“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 85-86].

Juozapas Čechavičius.
Užmiesčio užeiga „Geležinė trobelė“.
Nuotr. iš kn.: Juozapas Čechavičius,
1818–1888: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 224.

Juozapas Čechavičius.
Užmiesčio užėigos
„Geležinė trobelė“ kiemas.
Nuotr. iš kn.: Juozapas Čechavičius,
1818–1888: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 225.

VASAROS ATOSTOGOS

„Neries ir Vilnelės pakrančių aukštumos, tarp kurių guli įsispraudęs Vilnius, įsirėžia į upių slėnius savais skardžiais, kurie viršūnėse, šlaituose ir giliose pakalnėse yra apaugę miškeliais ir krūmynais, sodais ir gėlynais. Užėjus vasaros karšiams tenai ir persikrausto išsilavinusi Vilniaus visuomenė“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 93].

Johan Hiksa. Arbatėlė Verkių dvaro rūmų terasoje. Apie 1890 m. Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita. Vilniaus fotografija, 1858–1915. – Vilnius, 2001, p. 244.

Johan Hiksa. Verkių dvaro parke.
Apie 1890 m. Nuotr. iš kn.:
Matulytė, Margarita. Vilniaus fotografija,
1858–1915. – Vilnius, 2001, p. 240.

Johan Hiksa. Verkių dvaro parke.
1882 m. Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 236.

Johan Hiksa.
Kunigaikščių Wittgensteinų tarnai.
1879 m. Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 245.

Stanisław Filibert Fleury.
Leoniškės. Sodyba, kurioje vasarodavo
Fleury šeima. XIX a. pab. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 194.

Stanisław Filibert Fleury.
Fotografo Fleury vaikai Leoniškių sodyboje.
Apie 1898 m. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 206.

Stanisław Filibert Fleury.
Fotografo Fleury vaikai ant Vilnios kranto
Leoniškėse. Apie 1898 m. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 209.

MAUDYNĖS

„Pastaruoju metu Vilniuje baisiai karšta. Kaitriomis dienomis nuo akmeninių namų, tiltų ir skardinių stogų įkaitęs oras ankštame mieste pasidaro troškus ir tvankus. Aukštoji miesto visuomenė jau išvyko iš miesto į kaimus ar užmiesčio sodybas. Kariuomenė taip pat išžygiavo iš miesto kareivinių į vasaros stovyklas. Mieste pasiliko tik juodadarbiai krikščionys, valdininkai, prekybininkai. Maudynės ir ledai šiek tiek atgaivina nuo slogumo ir tvankumos“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 89, 91].

Stanisław Filibert Fleury.
Maudynės Neryje prie Žaliojo tilto.
XIX a. pab. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 329.

MEDŽIOKLĖ IR ŽVEJYBA

„Šalia upių ir ežerų esančios Vilniaus apylinkės – medžiotojų svajonė. Tačiau žvejyba kaip pramoga nėra populiari mieste. Net ir meškerioti upėje nedaug kas eina. Čia daugiausia žuvį gaudo neturtingi krikščionys miestiečiai“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 93].

Johan Hiksa.
Kunigaikštis Philipas Hohenlohe
Verkiuose. Apie 1880 m. Nuotr. iš kn.:
Matulytė, Margarita. Vilniaus fotografija,
1858–1915. – Vilnius, 2001, p. 242.

Johan Hiksa.
Kunigaikštienė Marja Wittgenstein-
Hohenlohe medžioklėje. Apie 1890 m.
Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 243.

Johan Hiksa.
Po briedžių medžioklės. Apie 1890 m.
Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 241.

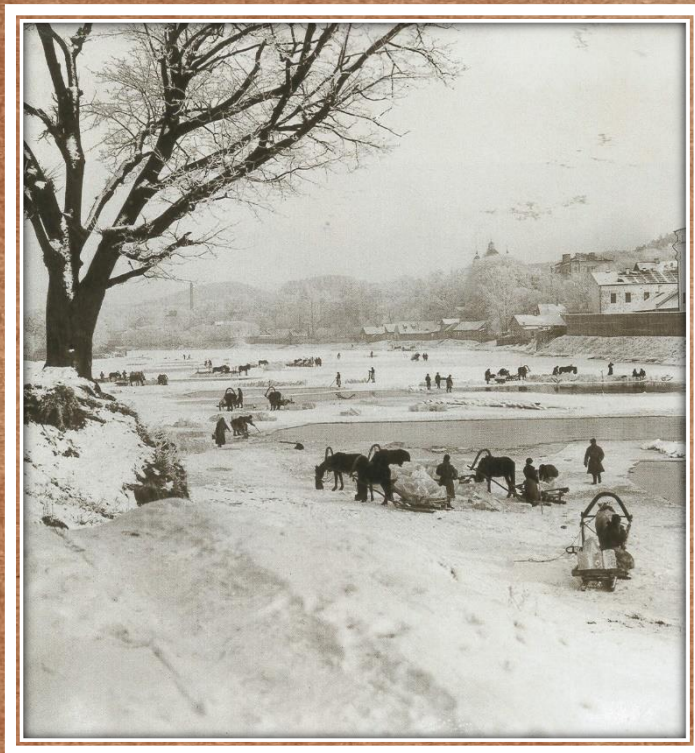

Stanisław Filibert Fleury.
Žvejai graibštais gaudo žuvį ties Neries ir
Vilnios santaka. XIX a. pab. Nuotr. iš kn.:
Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915:
fotografijos. – Vilnius, 2016, p. 49.

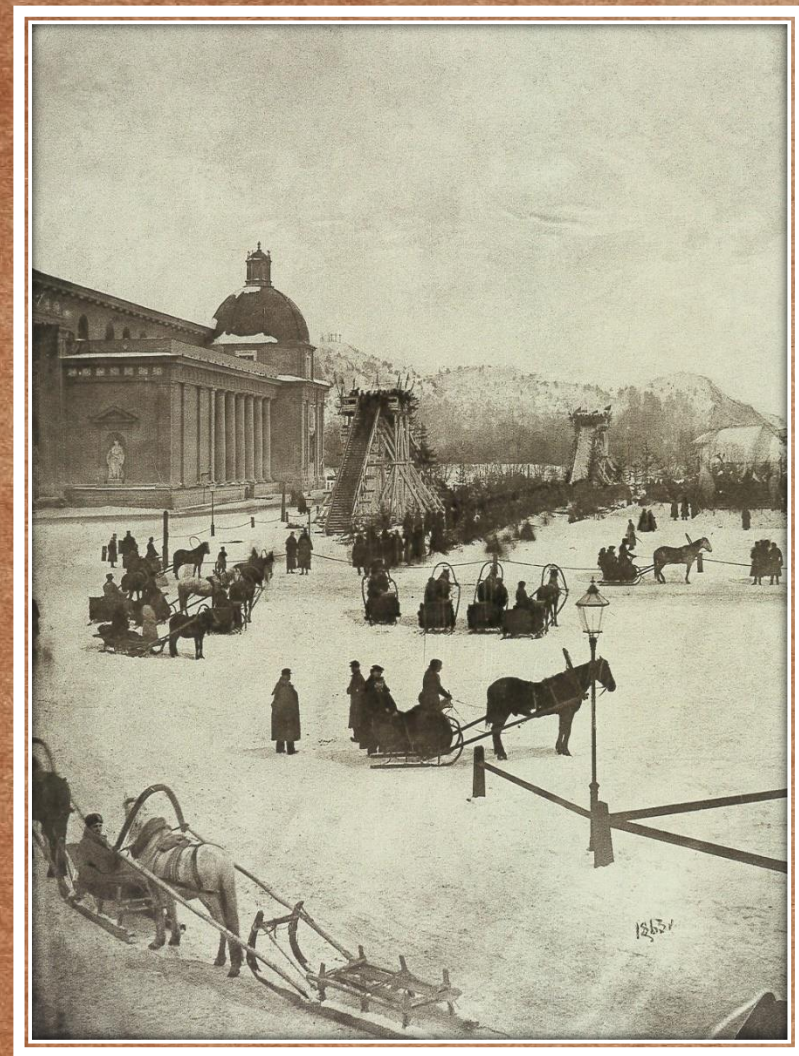
ŽIEMOS PRAMOGOS

„Katedros aikštėje jau iš anksto rengiami ledo kalneliai. Ne vienas vaikas jau ruošia daugiau ar mažiau tinkančias šliuožti rogutes ir savo galvelėje iš anksto skaičiuoja, kiek kapeikų per Kalėdas ir Užgavėnes susirinks iš vežikų, virėjų, kareivių ir inteligentų, kurie į važinėjimą ledo kalneliais žiūri ne tik kaip į malonumą, bet ir kaip į ritualą, be kurio šventė – ne šventė. Visų geriausi ledo kalnelių laikai buvo 1864–1865 m. Tada jie pritraukdavo didžiules minias vyrų ir moterų, įvairaus amžiaus ir socialinių grupių, nes tada ir šventinė aplinka buvo smagi: grojo karinis orkestras, dainavo choras, vaikščiojo persirengėliai, stovėjo paviljonai, palapinės, lėlių teatras, rylininkai“ [Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018. – Kn. 1, p. 131].

Stanisław Filibert Fleury.
Ledo ruošos darbai Neryje. Apie 1900 m.
Nuotr. iš kn.: Stanisław Filibert Fleury,
1858–1915: fotografijos. –
Vilnius, 2016, p. 303.

Nežinomas fotografas. Katedros aikštė.
1863 m. Nuotr. iš kn.: Matulytė, Margarita.
Vilniaus fotografija, 1858–1915. –
Vilnius, 2001, p. 15.

LITERATŪRA

1. Juozapas Čechavičius, 1818–1888: fotografijos: [albumas]. – Vilnius, [2016]. – 390, [1] p.: iliustr., faks., portr.
2. Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915: fotografijos: [albumas]. – 2-asis patiksl. ir papild. leid. – Vilnius, [2016]. – 582, [2] p.: iliustr., portr.
3. Halė: Vilniaus turgaus istorija. – Vilnius, 2016. – 206, [1] p.: iliustr., faks.
4. Klimka, Libertas. Rimtos, juokingos ir graudžios senojo Vilniaus istorijos. – 2-asis patais. ir papild. leid. – Vilnius, [2018]. – 423, [1] p.: iliustr.
5. Matulytė, Margarita. Vilniaus fotografija, 1858–1915. – Vilnius, [2001]. – 486, [1] p.: iliustr.
6. Pasakojimai apie Vilnių ir vilniečius. – Vilnius, 2018-. – Kn. 1 – 2018. – 207, [1] p.: iliustr., faks.

Parodą parengė VAVB Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vyresnioji bibliografė Jurgita Lazauskaitė

